

časopis
izhaja vsaki
četrtak, in se
prodaja v zalogi
za celo leto po
1 fr.; za pol
leta po 1 fr.
srebra.

SLOVENSKA

V
C B E L A,

berilo za obudo in omiko
slovenskega duha.

Po pošti po-
slan velja za
celo leto 2 fr.
40 kr. za pol
leta 1 fr. 20
kr. srebr. Na-
ročbino pri-
jemlje zalo-
žnik.

List 11.

U Celju 14. Sušca

1850.

Prihod vigredi.

Glej! vigred se rodi,
O srce poskakuj!
Veselo se raduj!
Pozabi vse terpenje,
Glej vrača se življenje,
Kér vigred se rodi.

Glej! vigred se rodi,
Kak bister vrelc šumlja,
Sreberno se iskrà,
Že poje vsaki ptiček,
Po gričih čerñ čuriček,
Da vigred se rodi.

Glej vigred se rodi,
Že rožce prelepò,
Si glavce lepšajo;
Le rožice cvetite,
Z menoj se veselite,
Kér vigred se rodi.

Glej, vigred se rodi,
Škorjančki žvergolè,
Prot soncu hrepenè;
Kosiček milo piska,
Prepeva ino vriska,
Kér vigred se rodi.

Glej! vigred se rodi,
Le beži vsa britkost!
Oživlja se radost —
Radost me napolnila,
Mi pesem je vdihnila;
To vigred mlada str.

T. Bolškovič
šestošolc.

Drevò slovenskiga pismenstva čedalje lepšo cvetje poganja. Pomladansko sonce ustavnue svobode ga okrepčuje, de nam obilniga sadú obeta. Dobili smo iz sosedoviga verta dve krasni cvetlici, tako lepo in krepko u našo slovensko domovino presajene, de pravo veselje nad njima občutimo, in de bi radi še več takih sprejeli.

U Ljublani, u založbi Janeza Giontini, ste na svitlo prišle: *Dve igri za slovensko gledišče. I. Juran in Sofija, ali Turki pri Sisku. II. Štepan Šubic, ali Bela IV. na Horvaškim.*

Vsé zapustiti, kar je človeškemu sercu milo in drago: očeta, soprugo, otroka, ter u boj se podati za odrešenje očetvine; življenje darovati za domovino in svobodo, ta je vojaka, ta je junaka dolžnost. U boju za domovinsko zemljo proti večnim sovražnikom kristjanstva, kervožejnim Turkam, sta čakala ilirske junake slava in lovor, ker so dom in narod pogube rešili.

Tudi Slovenci so se z Iliri zedinili braniti proti nevernikom sveto vero, domovino in narod. Gotovo mi vsi, kakor u tej igri velikodušni Tomaf knez Erdödi, serčno želimo: „Vekomaj nej terpi naša zloga!“ Naši prededje so jo z lastno kervjo zapečatili. — To je zapopadek perve igre.

Druga predočituje blago maševanje ilirskiga junaka. Hrabri vitez, Štepan Šubic, premagavec sovražnikov, premaga sam sebe, ker kralju, ki ga je smertno ranil, odpusti. Še več. Kralja od kervoželjnih Mongolov obdaniga, je smertne nevarnosti rešil, ter mu njegovo soprugo in otroka, ktera je kralj že mertva mislil, obvarval in izročil. Občutil je tistokrat Štepan, da je nebeško veselje, svojimu hudodelniku dobro storiti. Pa tudi kralj je spoznal, da „kdor u Boga upa in Iliram se zroči, nikdar pasti ne more.“ —

Prestavljene ste te dve igri u lepo čisto Slovenshino, kar bo gotovo vsim slovenskim čitateljam (bravcam) ljubo in prijetno. Poželeli bi le, de bi bil gosp. prestavljavec od življenja pisavcov teh iger kaj povedal, tudi potrebniga zgodovinskiga razjasnenja pridal: ker je u temu delcu od več neznanih reči in oseb govorjeno.

Zvunajna oblika knjige je lepa, cena nizka, torej jo priporočimo vsim prijateljam slovenskiga pismenstva.

J. S.

Ne zaničuj Božjih darov.

Iz onih časov, v katerih so se Francozje z Rusi bojevali, sledečo zgodbico bravcom „Slovenske čbele“ ponudim. Pred 38 letami, kada se je Francozka armada čres Polsko na Rusovsko spravkala, se je oddelek Francozke vojske v neko polsko vas nastauil. K nekemu židovskemu oštarjašu, katerega so že poprejšne vojske skoro čisto na suho spravile bile, je bil mladi desetnik z 12 moži postavljen. Reven kerčmar boječ se, da nebi od teh nenaprošenih gosačov tepen bil, si je prizadeval v svojim siromaštvi njim po mogočnosti postreči.

Belega kruha mu popolnoma menka. Al' prostaki so tudi z černim bili zadovolni; samo njihov mladi, še celo nezveden vodja se črnega kruha néti dotekuuti ni htel, temoč je z germečim glasom zavpil: „Židov! belega kruha mi priskerbi, drugač te Abrahamu v krilo pošlem.“ Zdaj popade kruh, ino ga, o strahota! z strašnim preklinjanjem verže od sebe v neki kot. Ves prestrašen se židov k svojemu sosedu poda, da bi pri njim za raskačenega Francoza nekaj belega kruha sprosil. Francoz beli kruh zagledivši, se pomiri; židov pa pobere zaveržen kruh, katerega skerbuo s tajnopolnem molčanjem v ormaro shraui.

Prevzeteni vojšak to vidivši, drugi den pri odhodu smehaje oštarjašu reče: „Dokler mi nazaj pridemo, bo ta kruh, ki si ga véceraj v ormaru djal, gotovo precej terd postal.“ Židov molči. V kratkem, kak je iz dogodivščin znano, so Francozi bili od Rusov premagani, raztirani ino celo iz dežele pregnani. Mnogo njih je spomnil serdit rusovski meč; veliko njih je poginilo od glada; velika množina se njih je v Berezini spotopila, ino še vekšo množino njih je pobrala nesmileno strašna zima, kateroj iz toplih krajov prideči Francozje niso bili navaženi.

Ravno je bil neki merzli zimski den, kada se neka slaba v cunje ino raztergano halo omotana človečja podoba židovskoj kerčmi bliža. Oštarjaš, ki je led iz svojega dvoriša spravljal, tega ptujca pazljivo ogleduje, ino spozna, da je on tisti ošabni Francoz, ki je pred nekimi tjedni v tolki prevzetnosti čerui kruh od sebe pognal. Po vsem životi od zime trepetajoči prosi oštarjaša za stan. Židov od smilenja genjen, mu veli v toplo hišo stopiti, kde mu iz čiste slame za prenočiti lego napravi. O kak dobro se je zdaj ta sirotek počutil! Samo njegov želodec še ni bil zadovoljen. Oštarjaš odpre zdaj ormaro, ino vzeme z nje prej od vojšaka zaničovanu kruh, ino kada ga njemu ponudi, se nemre zderžati, da mu nebi njegovega poprej prevzetnega zaderžanja bil očital, rekoč: „Prijatelj! Jel še poznaš ta kruh? Glej! kak si sam prerokoval, ta kruh je od potlam, kakor si ti odišel, precej terdi postal; al' jaz menim, glad ma dobre zobe.“ „Res, da ma,“ reče nekoliko plahi vajsak, ino želno seže po čerui prej pročverženi kruh. Ino kak sladko ga povžije! „Kak pravičen si ti, o Bog!“ zdaj židov zdehne, ino Francozu reče: „Bog nepusti sebe, ino svojih darov zaničovati. Zapomni si to mladi človek! ino neprevzetuj nikdar z božjimi dari.“ Francoz v sercu genjen Boga, ino oštarjaša za odpušenje prosi ino se z obema pomirjen z hvaležnim sercom od tega bogaboječega židova loči.

A. Strajšak.

Obiračom

prevoda deržavnega zakonika.

U predele slovenske čbele scer ne gre presojevati politiških reči, o jezikoslovnih rečeh pa, ki na ravnost slovensko jezikoslovje zadenejo, besedo pregovoriti, ji ne more nihče zameriti. Večkrat se berejo po nemških novinah pritožbe nad slovenskim prevodom deržavnega zakonika: da je kmetu nerazumliv, ker se beró u njemu kmetu neznane besede, da se pisme „e“ pred nasoglašenim „r“ pogreša, — da so stave predolge, preveč zapletene itd. Mi smo deržavni zakonik, kolikor ga je na svitio prišlo, prebrali, pa ne najdemo u slovenskim prevodu, kar bi slogu slovenskega jezika nasprotno bilo. Ako naš kmet vsega ne razumi, kar je u zakoniku pisano, niso prevodniki zakonika krivi, ampak to, ker naš kmet ni imel priložnosti se tako visoko izšolati, kakor učeni obiravci slovenskega prevoda, katerim bi brez njih šol, po katerih so si pravdoslovne in druge učene izraze prilastili, nemški izvor in slovenski prevod tudi nerazumliv bil.

Nam se močno dozdeva, da napadniki slovenskega prevoda slovenskega jezika ne razumijo, da marne poberajo, alj za tistimi kateri prevodniku službe zavidijo, alj pa za tistimi, uradniki, katerim je slovenšina, kakor terda kost u gerlu obtečala. Želimo toraj za naprej, da bi obiravci slovenskega jezika, bil on u deržavnim zakoniku, alj u kaki drugi knigi, svoje slovensko jezikoslovje besedoslovno razložili, da bi besedoma napeljali, kar u slovenšini za krivo trobijo. Prepričani smo, da jih je malo med dozdajnimi obiravci, kateri bi se upali po nakazanim potu, slovenšino pretresavati.

Kmet se na gornapeljanih jezikoslovnih malostih ne spotika, njemu je le potreba človeka, kateri tudi te malosti razumi in mu jih razloži. Ako se pa kdor učenih na njih zbada, in slovenšino za tega

del zaničuje, bomo slovensko pismenstvo tolažili, da je veliko pridobilo, ako mu tisti svoje zagovorništvu odrečejo, kateri teh imenovanih malosti prekoračiti ne morejo.

O b z n a n a.

Kadar smo u 4. listu sl. čbele nekemu gospodu dopisniku odgovorili bili, da se neupamo sestavko u ilirskim narečju u predelo sl. čbele uverstovati dokler tega večina gg. prijemnikov tega lista nepoželi; smo na tihim zmirom želeli in pričakovali, da bi se vendar v Slovencih skoro duh književne usojemnosti izbuditi hotel, — da bi spoznali, da je slava večja: s više bratjom bratja biti. In glej! v tiste dobe smo dobili iz mnogih krajev prijaznih dopisov s zagotovljenjem, da bo vsim ljubko vstrženo, ako jim bo čbela s časoma tudi kaj na ilirskem jeziku pisanega prikazala.

To nas je toliko bolj razveselilo, ker se u to očitno vidi, da naši Slovenci niso tako tesnodušni, da bi jim reke, gore, alj mitne prekle, ki nas politično od bratov ločijo, tudi u književnih zadevah meje morale biti.

Goriobznanjene želje verlih domorodcov spozna čbela za svoje, zatoraj bo od zdaj za naprej s največjo pripravnostjo se prizadevala, iz prostranega, rodovitnega polja jugoslavenske (ilirske) književnosti, cvetje na majhine kerče slovenske pismenosti, prisajevati.

Ob enem odgovorimo vsim, ki poprašujejo, ako bi se še prvi listi sl. čbele dobili, da se je zaloga s mnogobrojnimi istisi oskerbela, s katerimi še lahko mnogim postreže, ki si želijo ta list omisliti.

Uredništvo.

Traži a dat će ti. 1)

Nar. pričica.

Od Jakoba Rešetara.

Bog i Petar putovaše
 Po lepome belom svetu,
 Pa dojdeše k nekome kmetu,
 Što se baš „Hans Müller“ zvaše:
 Čini nam se od imena,
 Bio je Némac od koléna.

„Božja pomoć, gospodaru!
 Već ti nama glad dotuži,
 Deder nama čim posluži.
 Hvalit čema na tvom daru.“
 Némac muči i nesbori!
 Već im čorbom mah podvori.

1) *Ići pa ti bo dat. Putovaše, dojdeše = so potovali, so prišli. Baš = ravno, prav. Što se zvaše, = ki se je imenoval. Čini nam se = dozdeva nam se. Némac od koléna = Némec po rodu.*

Božja pomoć! je pozdravilni izraz. Gospodar, vocativ od gospodar. Već = še, ampak. Deder — posluži = posluži. Hvalit na daru = hvalit za dar. Nesbori = ne govori. Mah = na mah, berž.

Se nahraníše = se najejo, nasitijo. Kod = pri. Kaži = povej. Makar više = ne porajtamo, ako še več.

Víkne = zakliče. Kesa = mošnja. Punu novác = polno dnarjev. Bés = zlodej.

Lutin = Lah. Gratamente = rad, s veseljem.

Putnici se nahraniše

Kod tog kmeta baš do sita :

„Šta sma dužna ? (Bog upita)

Kaž' nama dug, makar više.“

Némiac vikne: Daj mi kesu

Punu novac, pa ajd' k bésu!

Bog i Petar putovaše

Po lépome bélom svétu, "

Pa dojdóše k nékom kmetu,

Što se „Marco Rossi“ zvaše :

Čini nam se od imena,

Bio je Latin ođ koléna.

„Božja pomoć, gospodaru!

Već ti nama glad dotuži,

Deder nama čim posluži,

Hvalit' čema na tvom daru.“

Latin rekne: Gratamente!

Dade sira i polente.

Putnici se nahraniše

Kod Latina gostovita :

„Šta sma dužna ? (Bog upita)

Kaž' nama dug, makar više.“

Taj nečeka druge dobe :

Daj mi (reče) štacun robe.

Konec pride.

Ogled za minulostjo.

4. Sušca 1849. Razgon kromeriškega zbora **Pode-**lenje oktroirane ustave.

7. Sušca 1848. U Beču neprenehavno izmenjavanje banknotov za srebro. Od tiste dobe so začele sreberne dvajsetice čedalje bolj redke biti.

11. Sušca 1848. Posebna prošnja s več 1000 podpis je bila u Beču deželskim stališem izročena.

Odgovorni urednik J. Drobnič. Natiskar in založnik J. K. Jeretin.